

SZKOLENIE OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

ZADANIA OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

- 1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie;
- 2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania;
- 3) ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości;
- 4) przesłanie wyników głosowania do właściwej komisji wyborczej.

posiedzenie komisji dot. organizacji pracy przed i w dniu głosowania

- Ustalić godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania
- Informację o godzinie rozpoczęcia pracy podać się do publicznej wiadomości :
  - wywiesić w budynku, w którym mieści się lokal wyborczy,
  - w urzędzie gminy (w sposób umożliwiający zapoznanie się z tą informacją także, gdy budynki są zamknięte)

LOKAL WYBORCZY

- godło,
- urna wyborcza,
- pomieszczenie lub osłony zapewniające tajność przy oddawaniu głosu
- pomieszczenie do oddania głosu wyposażyc w długopis oraz plakat informacyjny PKW o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu

W LOKALU WYBORCZYM W WIDOCZNYM MIEJSCU INFORMACJA O:

zarejestrowanych
kandydatach
na senatorów i posłów

numerach i granicach
obwodów głosowania
oraz siedzibach
obwodowych komisji
wyborczych

sposobie głosowania
i warunkach
ważności głosu

składzie Komisji

KOMISJA W SIEDZIBIE MUSI MIEĆ ZAPEWNIONY:

- 1) dostęp do telefonu;
- 2) wykaz numerów telefonów pod którymi dyżur pełnią:
  - członkowie Okręgowej Komisji Wyborczej,
  - pracownik ewidencji ludności w urzędzie gminy,
  - pełnomocnik Okręgowej Komisji Wyborczej,

MEŻOWIE ZAUFANIA

- 1 komitet wyborczy - 1 mąż zaufania
(mogą się zmieniać w ciągu pracy komisji)
- wyznaczony przez pełnomocnika komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów na senatorów lub posłów
- upoważnienie (wg wzoru ustalonego przez PKW uchwałą z dnia 9.03.2015 r.)
- identyfikator: imię i nazwisko, funkcja, nazwa komitetu wyborczego który reprezentuje
- zakaz wykonywania czynności wyborczych, rola obserwatora

MAŻ ZUFANIA NIE MOŻE:

wykonywać żadnych czynności członka komisji

pomagać wyborcom w głosowaniu

udzielać wyborcom wyjaśnień

liczyć ani przeglądać karty do głosowania

MAŻ ZAUFANIA

- ❑ ma prawo obserwować wszystkie czynności obwodowej komisji wyborczej (przed rozpoczęciem głosowania, w trakcie jego trwania oraz po jego zakończeniu),
- ❑ może zgłaszać przewodniczącemu komisji na bieżąco uwagi i zastrzeżenia, wносить uwagi do protokołu głosowania, z wymienieniem konkretnych zarzutów,
- ❑ może być obecni przy transmisji danych z protokołu do okręgowej komisji wyborczej, o ile transmisja taka będzie dokonywana, a także przy przekazywaniu protokołu głosowania pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej, a następnie do Okręgowej Komisji Wyborczej.

MEŻA ZAUFANIA

może z wykorzystaniem własnych urzędzeń rejestrujących

- rejestrować w dniu głosowania czynności komisji obwodowej, od podjęcia przez komisję obwodową czynności wykonywanych do czasu rozpoczęcia głosowania oraz w okresie od zamknięcia lokalu wyborczego do czasu podpisania protokołów głosowania. Rejestrowanie czynności komisji nie może w żaden sposób utrudniać jej pracy.
- obserwacja czynności wykonywanych przez komisję obwodową w trakcie głosowania, tj. w okresie od jego rozpoczęcia do czasu jego zakończenia, nie uprawnia mężów zaufania do utrwalania pracy komisji za pomocą żadnych urzędzeń rejestrujących.**

Wykonywanie uprawnień mężów zaufania nie może utrudniać pracy komisji, zakłócać powagi głosowania ani naruszać jego tajności.

Przewodniczący komisji może wydawać polecenia o charakterze porządkowym, w przypadku gdy działania mężów zaufania wykraczają poza ich uprawnienia, utrudniają pracę komisji, zakłócają powagę głosowania lub naruszają jego tajność. Fakt ten należy odnotować w punkcie 18 protokołu głosowania

OBSERWATORZY MIĘDZYNARODOWI

- przedstawiają komisji zaświadczenie wydane przez Państwową Komisję Wyborczą,
- posiadają uprawnienia mężów zaufania, z wyjątkiem prawa do wnoszenia uwag do protokołu ,
- nie mogą wykonywać żadnych czynności członka komisji,
- nie mogą pomagać wyborcom w głosowaniu ani udzielać im wyjaśnień.

DZIENNIKARZE

- ważna legitymacja dziennikarska**
- zgłosić przewodniczącemu komisji obecność**
- zakaz przeprowadzania wywiadów na terenie lokalu**
- możliwość filmowania i fotografowania przebiegu głosowania, po uzyskaniu zgody przewodniczącego komisji oraz osób, których wizerunek jest utrwalany**
- zakaz przebywania przed rozpoczęciem głosowania oraz po jego zakończeniu**
- możliwość sfilmowania i sfotografowania momentu otwierania urny, za zgodą Okręgowej Komisji Wyborczej**

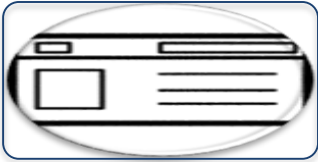

ZADANIA KOMISJI PRZED DNIEM GŁOSOWANIA

W PRZEDDZIEŃ GŁOSOWANIA

komisja odbiera

KARTY DO GŁOSOWANIA

**NAKŁADKI
W ALFABECIE BRAILLE'A**

SPIS WYBORCÓW

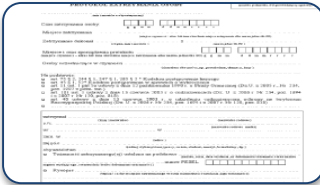

PIECZĘĆ KOMISJI

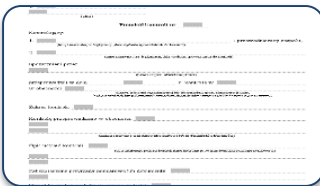
W PRZEDDDZIENIE GŁOSOWANIA komisja odbiera

FORMULARZE PROTOKOŁÓW GŁOSOWANIA

LISTA OSÓB KTÓRYM UDZIELONO
PEŁNOMOCNICTWA

FORMULARZE „ZAŚWIADCZEŃ”
POTWIERDZAJĄCYCH UDZIAŁ W GŁOSOWANIU

MATERIAŁY BIUROWE (PODUSZKA DO STEMPLI,
KOPERTY, PAPIER, SZNUREK, TAŚMA KLEJĄCA,
PRZYBORY DO PISANIA)

ODBIÓR KART DO GŁOSOWANIA

**Przeliczyć
karty:
osobno
do Sejmu
osobno
do Senatu**

**Sprawdzić czy
nie posiadają
błędów
drukarskich
(np. zamazane
czcionki)**

**Sprawdzić
czy są
kompletne
(tzn. czy są
wszystkie
listy
i wszyscy
kandydaci)**

**ZADANIA KOMISJI
W DNIU WYBORÓW
PRZED OTWARCIEM LOKALU
WYBORCZEGO**

w dniu 25 października 2015 r.

NIE PÓŹNIEJ NIŻ O 6.00

Komisja rozpoczyna czynności związane
z przygotowaniem GŁOSOWANIA

KOMISJA:

ZADANIA KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA

GŁOSOWANIE
OD 7⁰⁰ DO 21⁰⁰

OD CHWILI ROZPOCZĘCIA GŁOSOWANIA DO CZASU JEGO ZAKOŃCZENIA

komisja wykonuje swoje zadania w składzie zapewniającym wyborcom udział w głosowaniu bez zakłóceń przy wydawaniu kart do głosowania, ale **co najmniej 3 – osobowym, w tym zawsze z udziałem Przewodniczącego lub Zastępcy**

Wymóg obecności co najmniej 3 osób z komisji oznacza stałe przebywanie takiej liczby członków w pomieszczeniu, w którym znajduje się urna.

CZYNNOŚCI PRZED WYDANIEM WYBORCY KARTY DO GŁOSOWANIA

**SPRAWDZIĆ TOŻSAMOŚĆ
WYBORCY**

**USTALIĆ CZY
WYBORCA JEST
UPRAWNIONY
DO
GŁOSOWANIA
W OBWODZIE**

**DOWÓD
OSOBISTY**

**INNY
DOKUMENT
Z FOTOGRAFIĄ**

**SPIS
WYBORCÓW**

**KOGO MOŻNA DOPISAĆ
DO SPISU WYBORCÓW
W DNIU GŁOSOWANIA**

osobę
z zaświadczeniem
o prawie do głosowania

osobę **pominiętą**
w spisie
(potwierdzić fakt
w ewidencji ludności)

osobę **skreśloną** ze spisu
w związku z umieszczeniem
jej w spisie
w obwodzie odrębnym
(musi udokumentować,
że opuściła jednostkę
przed dniem głosowania)

osobę, która chce głosować
w obwodzie odrębnym,
a przybyła do **jednostki**
(szpital, areszt, zakład karny,
dom pomocy społecznej)
przed dniem głosowania

* nie dot. osoby, która zamieszkuje w kraju i posługuje się paszportem w celu ustalenia jej tożsamości

głosuje w kraju na podstawie ważnego paszportu

udokumentuje, że stale zamieszkuje za granicą (np. na podstawie karty stałego pobytu, dokumentu potwierdzającego zatrudnienie lub korzystanie ze świadczeń ubezpieczenia społecznego)

obywatela polskiego stale zamieszkałego za granicą

sprawdzić czy w paszporcie nie ma odcisku pieczęci innej obwodowej komisji wyborczej z datą głosowania 25.10.2015 r.

- w rubryce spisu „Uwagi” wpisać nr paszportu, miejsce i datę wystawienia
- w paszporcie postawić odcisk pieczęci komisji i wpisać datę

KOMISJA

dopisuje wyborcę do spisu na dodatkowym formularzu

Członek komisji dopisujący na tym formularzu wyborcę każdorazowo, obok imienia i nazwiska osoby dopisanej, umieszcza swoją parafę. Po zakończeniu głosowania dodatkowy formularz spisu wyborców powinien zostać opatrzony pieczęcią obwodowej komisji wyborczej oraz podpisany przez przewodniczącego komisji lub jego zastępcę.

**KOMISJA NIE JEST UPRAWNIONA
DO DOKONYWANIA
JAKICHKOLWIEK INNYCH ZMIAN
W SPISIE WYBORCÓW**

**Wyborcy wydaje się po jednej
karcie do głosowania
w wyborach do Sejmu i Senatu**

**przed wydaniem karty
należy sprawdzić czy są
ostemplowane pieczęcią
komisji obwodowej**

wyborca potwierdza własnoręcznym podpisem
w spisie wyborców fakt otrzymania karty

gdy wyborca odmawia podpisu:

- w rubryce spisu „Uwagi” adnotacja „odmowa
podpisu” opatrzona parafą członka komisji,

gdy wyborca odmawia przyjęcia jednej z kart:

- w rubryce spisu „Uwagi” adnotacja np. „bez Sejmu”
opatrzona parafą członka komisji

Jeżeli wyborca, który odmówił przyjęcia **jednej z kart do głosowania**, następnie będzie chciał otrzymać kartę do głosowania w wyborach, w których nie uczestniczył, komisja wydaje wyborcy tę kartę. Przewodniczący komisji w rubryce spisu wyborców w rubryce „Uwagi” skreśla adnotację odpowiednio „bez Sejmu” lub „bez Senatu” i skreślenie to opatruje swoją parafą.

Komisja odmawia ponownego wydania kart (lub karty) do głosowania niezależnie od przyczyn tego żądania (np. z powodu pomyłki przy wypełnieniu karty, zniszczenia jej itp.)

AKT GŁOSOWANIA

- osobiście;
- z zachowaniem tajności
- niedopuszczalne głosowanie za członka rodziny
(nie dot. osób posiadających pełnomocnictwo)
- niedopuszczalne prowadzenie agitacji
- dopuszczalna pomoc osobie niepełnosprawnej
(ale nie przez członka komisji ani przez męża zaufania !)
- pomoc może mieć wyłącznie charakter techniczny

WYBORCY NIE WOLNO

- ❌ **wynosić karty do głosowania poza lokal wyborczy,**
- ❌ **odstępować karty do głosowania innej osobie**
w/w sytuacji Komisja zawiadamia Policję,
a fakt opisuje w **pkt 21 protokołu,**
- ❌ **wrzucać do urny innych przedmiotów niż karty do głosowania.**

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA

**SPRAWDZIĆ
AKT
PEŁNOMOCNICTWA**

**SPRAWDZIĆ
TOŻSAMOŚĆ
PEŁNOMOCNIKA**

**SPRAWDZIĆ
CZY
WYBORCA
KTÓRY
UDZIELIŁ
PEŁNOMO-
CNICTWA:
NIE
GŁOSOWAŁ
WCZEŚNIEJ
OSOBIŚCIE**

**SPRAWDZIĆ
CZY:**

- 1) PEŁNOMO-
CNICTWO
NIE
WYGASŁO
Z INNEJ
PRZYCZYNY**
- 2) PEŁNOMO-
CNICTWO
NIE
ZOSTAŁO
COFNIĘTE**

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA

**ODNOTOWAĆ
NAZWISKO I IMIĘ
PEŁNOMOCNIKA
W RUBRYCE „UWAGI”
W SPISIE WYBORCÓW,
W POZYCJI WYBORCY
UDZIELAJĄCEGO
PEŁNOMOŃCITWO**
(np. Jan Kowalski,
pełnomocnik)

**AKT
PEŁNOMOCNICTWA
ZAŁĄCZYĆ DO SPISU**

**ODZNACZYĆ FAKT
GŁOSOWANIA
PRZEZ
PEŁNOMICNIKA
W WYKAZIE
UDZIELONYCH
PEŁNOMOŃCITW**

**WYDAĆ PEŁNOMOCNIKOWI
KARTĘ DO GŁOSOWANIA**

głosowanie przy użyciu nakładki na kartę do głosowania w alfabecie Braille'a

- ✓ wraz z kartami do głosowania wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, wydaje się nakładki na karty
- ✓ należy poinformować wyborcę, że po oddaniu głosu obowiązany jest on zwrócić komisji nakładki na karty
- ✓ należy zwrócić uwagę, aby wyborca wraz z kartą nie wrzucił nakładki na karty do urny.

ZAŚWIADCZENIE POTWIERDZAJĄCE WZIĘCIE UDZIAŁU W GŁOSOWANIU

- komisja wydaje je na żądanie wyborcy,
- treść zaświadczenia:

„Zaświadczenie
Obwodowa Komisja Wyborcza Nr ..... w ..... zaświadcza, że Pan/Pani
.....
(imię i nazwisko wyborcy)
otrzymał/otrzymała kartę/karty do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej/ i do/ Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w głosowaniu w dniu 25 października 2015 r.

.....
(miejsowość, data)

.....”
(podpis)

- Jeżeli z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpił pełnomocnik głosujący w imieniu wyborcy ujętego w spisie, wówczas w zaświadczeniu po wyrazach „otrzymał/otrzymała” należy dodać wyrazy „jako pełnomocnik wyborcy”.
- Zaświadczenie podpisuje przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego, opatruje pieczęcią komisji.
- Zaświadczenie sporządza się w jednym egzemplarzach. Informacje o wydaniu zaświadczenia wpisać w spisie wyborców w rubryce „UWAGI” przy nazwisku wyborcy, którego ono dotyczyło.

FREKWENCJA

GODZINA 12⁰⁰ ORAZ 17⁰⁰

- komisja w dniu głosowania ustala **dwukrotnie** – według stanu na godzinę 12⁰⁰, 17⁰⁰ następujące dane:
  - liczbę osób uprawnionych do głosowania,
  - liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania

- dane przekazuje się za pośrednictwem systemu informatycznego (lub do pełnomocnika OKW w urzędzie gminy, ściśle wg zasad ustalonych przez Okręgową Komisję Wyborczą w Pile

(Tryb i zasady określa uchwała PKW z dnia 16.09.2015r.)

GŁOSOWANIA NIE WOLNO PRZERYWAĆ!

***TYLKO W PRZYPADKU NADZWYCZAJNYCH WYDARZEŃ,
JAK KATASTROFA BUDOWLANA, POŻAR***

Nie są nadzwyczajnymi wydarzeniami sytuacje typu:

- zepsuty zamek w drzwiach*
- brak pieczęcie komisji*
- zapelnienie się urny*

SZCZEGÓLNE ZADANIA KOMISJI W GŁOSOWANIU KORESPONDENCYJNYM

Uchwała PKW z dnia z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu postępowania z kopertami zwrotnymi i pakietami wyborczymi w głosowaniu korespondencyjnym w kraju.

***NIEZWŁOCZNIE
PO DORECZENIU,
KOMISJA OTWIERA
KOPERTY ZWROTNE***

***SPRAWDZA,
CZY W KOPERCIE ZWROTNEJ
ZNAJDUJE SIĘ:***

- 1) podpisane przez wyborcę oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu;***
- 2) zaklejona koperta na kartę do głosowania.***

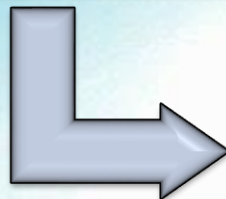

Jeżeli TAK :

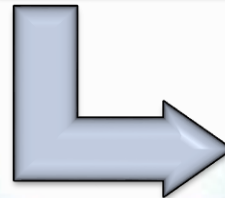
odnotowuje w rubryce
spisu „Uwagi”,
że wyborca głosował
korespondencyjnie

zakleją kopertę na kartę
do głosowania
wrzuca do urny

oświadczenie dołącza
do spisu wyborców.

puste koperty zwrotne
komisja pakuje
w pakiet i opisuje
(w depozyt u wójta)

JEŻELI w kopercie zwrotnej nie było:

1)
oświadczenia
o osobistym
i tajnym
oddaniu głosu

2)
oświadczenie
nie było
podpisane
przez wyborcę

3)
nie było
koperty na
kartę do
głosowania

4)
koperta
na kartę
do głosowania
była
niezaklejona

KOMISJA:

- odkłada kopertę zwrotną wraz z zawartością,
- segreguje odłożone koperty według naruszeń powyższych warunków,
- pakuje koperty wraz z kartami w osobne pakiety, według naruszeń warunków (w depozyt u wójta)

KOMISJA NA BIEŻĄCO USTALA:

1. liczbę otrzymanych kopert zwrotnych;

2. liczbę kopert zwrotnych, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu

3. liczbę kopert, w których oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu nie było podpisane przez wyborcę

4. liczbę kopert zwrotnych, w których nie było koperty na kartę do głosowania

5. liczbę kopert zwrotnych, w których znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania

6. liczbę kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny

W przypadku gdy informacje z pkt 2-5 dotyczą jednej koperty zwrotnej, należy je uwzględnić w każdym z tych punktów.

***OTRZYMANÝCH PUSTÝCH KOPERT
ZWROTNYCH NIE UWZGLĘDNIA SIĘ PRZY
POWÝSZSZYCH USTALENIACH***

Dane, o których mowa, są zapisywane na **arkuszu pomocniczym** prowadzonym przez wskazanego członka komisji pod nadzorem przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego komisji.

KOPERTY ZWROTNE DOSTARCZONE DO OBWODU PO ZAKOŃCZENIU GŁOSOWANIA

- ✓ policzyć
- ✓ zapakować w pakiet
- ✓ opisać
(nazwa komisji obwodowej i siedziba Delegatury KBW w Pile
oraz liczba kopert zwrotnych)
- ✓ przekazać do Okręgowej Komisji Wyborczej
wraz z protokołem głosowania

**ZADANIA KOMISJI
PO ZAKOŃCZENIU GŁOSOWANIA**

o godz. 21⁰⁰ komisja zamyka lokal

- osobom przybyłym do lokalu przed tą godziną należy umożliwić oddanie głosu.
- w lokalu mogą przebywać poza członkami komisji wyłącznie mężowie zaufania oraz obserwatorzy międzynarodowi,
- osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną
(pod warunkiem, że będzie wspomaganie informatyczne)

PO OPUSZCZENIU LOKALU PRZEZ OSTATNIEGO WYBORCĘ

**KOMISJA ZAPIECZĘTOWUJE
WŁOT URNY**

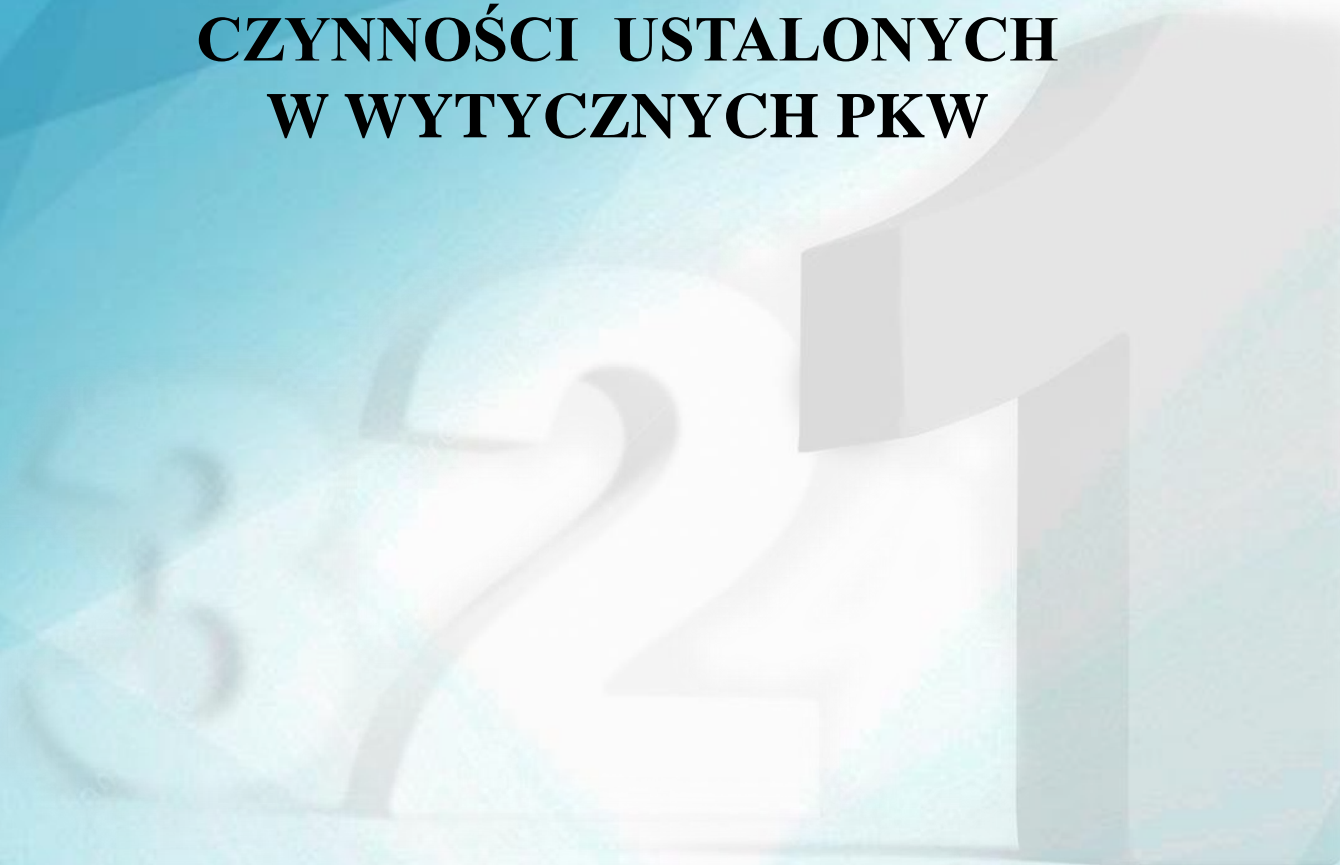

**ZAKLEJA PASKIEM PAPIERU
OPATRZONYM PIECZĘCIĄ
KOMISJI I PODPISAMI JEJ
CZŁONKÓW**

**PRZY USTALANIU WYNIKÓW GŁOSOWANIA
ZACHOWAĆ KOLEJNOŚĆ WYKONYWANIA
CZYNNOŚCI USTALONYCH
W WYTYCZNYCH PKW**

CZYNNOŚCI KOMISJI PRZED OTWARCIEM URNY

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

do SEJMU   do SENATU

oddzielnie w każdym z protokołów

punkt 2 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- wpisać liczby otrzymanych kart do głosowania

ODPOWIEDNIO do Sejmu i do Senatu

- ustalone przed rozpoczęciem głosowania

punkt 3 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- przeliczyć niewykorzystane karty do głosowania
ODRĘBNIE do Sejmu i do Senatu
- wpisać liczbę
- zapakować w odrębne pakiety (opisać, opieczetować)

punkt 1 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- ustalić liczbę osób uprawnionych do głosowania umieszczonych w spisie, łącznie z dopisanymi przez komisję

Liczby uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu i do Senatu muszą być równe.

punkt 4 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- ustalić liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania na podstawie podpisów w spisie
- zwrócić uwagę na adnotacje w rubryce „UWAGI” w spisie: „odmowa podpisu”
- szczególną uwagę zwrócić na adnotacje „tylko do Sejmu” lub „tylko do Senatu”

Liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania w wyborach do Sejmu, wpisuje się w punkcie 4 protokołu głosowania w obwodzie na listy kandydatów na posłów.

A liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania w wyborach do Senatu, wpisuje się w punkcie 4 protokołu głosowania w obwodzie na kandydatów na senatora.

PROTOKÓŁ WYNIKÓW GŁOSOWANIA W OBWODZIE NA LISTY KANDYDATÓW NA POSŁÓW

Głosowanie rozpoczęło się w dniu ..... 20..... r. o godz. .... i trwało bez przerwy do godz. ....

I. ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (<i>umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy</i>) w chwili zakończenia głosowania	1	0	0	0
2	Komisja otrzymała kart do głosowania		9	0	0
3	Nie wykorzystano kart do głosowania		5	0	0
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (<i>liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”</i>)		4	0	0

Uwaga! Suma liczb z pkt. 3 i 4 powinna być równa liczbie z pkt. 2, jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w punkcie 15.

PROTOKÓŁ WYNIKÓW GŁOSOWANIA W OBWODZIE NA LISTY KANDYDATÓW NA SENATORA

Głosowanie rozpoczęło się w dniu ..... 20..... r. o godz. .... i trwało bez przerwy do godz. ....

I. ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (<i>umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy</i>) w chwili zakończenia głosowania	1	0	0	0
2	Komisja otrzymała kart do głosowania		9	0	0
3	Nie wykorzystano kart do głosowania		2	0	0
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (<i>liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”</i>)		7	0	0

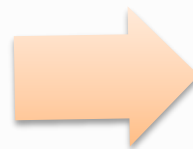
Uwaga! Suma liczb z pkt. 3 i 4 powinna być równa liczbie z pkt. 2, jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w punkcie 15.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA !

oddzielnie w każdym z protokołów

liczba kart
niewykorzystanych
pkt 3 protokołu

liczba kart
otrzymanych
**pkt 2
protokołu**

liczba wyborców
którym wydano
karty
pkt 4 protokołu

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA oddzielnie w każdym z protokołów

W RAZIE NIEZGODNOŚCI :

- ponownie przeliczyć karty
- rozbieżności omówić
w **pkt 15 właściwego protokołu**

punkt 5 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- ustalić liczbę wyborców głosujących przez **pełnomocnika ODREBNIĘ do Sejmu i do Senatu**
- wpisać**
- na podstawie liczby podpisów przy nazwisku wyborcy, gdzie obok w rubryce spisu uwagi jest dopisek „pełnomocnik” porównać liczbę otrzymanych aktów pełnomocnictwa (z pominięciem pełnomocnictw cofniętych lub wygasłych)

Liczby te powinny być równe. W przypadku rozbieżności ponowić przeliczenia.

Liczby wyborców, którzy głosowali na podstawie pełnomocnictwa w wyborach do Sejmu i do Senatu, mogą być różne.

punkt 6 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- ustalić liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania **ODRĘBNI** do Sejmu i do Senatu
- na podstawie liczby otrzymanych zaświadczeń
- uwzględnić adnotacje w rubryce „Uwagi” spisu „tylko do Sejmu” lub „tylko do Senatu”

Liczby wyborców, którzy głosowali na podstawie zaświadczenia w wyborach do Sejmu i do Senatu, mogą być różne.

punkt 7 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

- ❑ jeżeli żadnemu wyborcy w obwodzie nie wysłano pakietu wyborczego **wpisać „0”**

(komisja ustala liczbę na podstawie adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu wyborczego)

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA W LOKALU WYZNACZONYM DO GŁOSOWANIA KORESPONDENCYJNEGO

ustalić liczbę wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze,
na podstawie liczby adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu

wyborczego :

wpisać w pkt.7 protokołu

c.d. I części protokołu - - Rozliczenie kart do głosowania

7	Liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze					5
8	Liczba otrzymanych kopert zwrotnych					5
8a	Liczba kopert zwrotnych, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu					1
8b	Liczba kopert zwrotnych, w których oświadczenie nie było podpisane przez wyborcę					1
8c	Liczba kopert zwrotnych, w których nie było koperty na kartę do głosowania					1
8d	Liczba kopert zwrotnych, w których znajdowała się niezaklejona koperta na karty do głosowania					1
8e	Liczba kopert na karty do głosowania wrzuconych do urny					1

Uwaga! Liczba z pkt. 8 nie może być większa od liczby z pkt. 7. Suma liczba z pkt. 8a–8e nie może być mniejsza od liczby z pkt. 8.

LICZBA OTRZYMANYCH KOPERT ZWROTNYCH

- **(pkt 8 protokołu)**

NIE MOŻE BYĆ WIĘKSZA OD LICZBY
WYBORCÓW, KTÓRYM WYŚLANO
PAKIETY WYBORCZE

- **(pkt 7 protokołu)**

USTALANIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

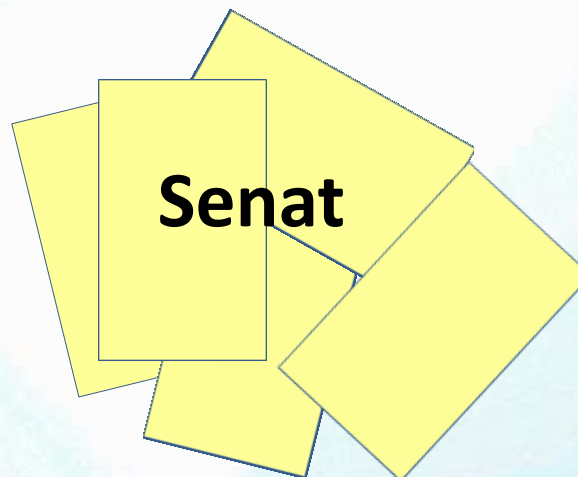
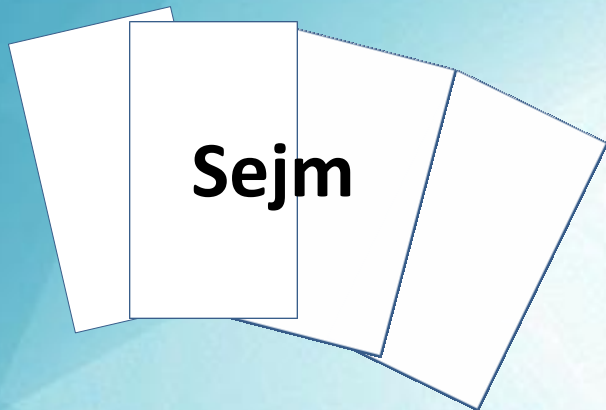
**PRZED OTWARCIEM URNY
SPRAWDZIĆ PIECZĘCIE
NA URNIE
I WŁOCIE DO URNY**

ABY NIE USZKODZIĆ KART
PRZY WYJMOWANIU Z URNY NALEŻY
ZACHOWAĆ OSTROŻNOŚĆ!

W lokalu wyznaczonym do głosowania korespondencyjnego

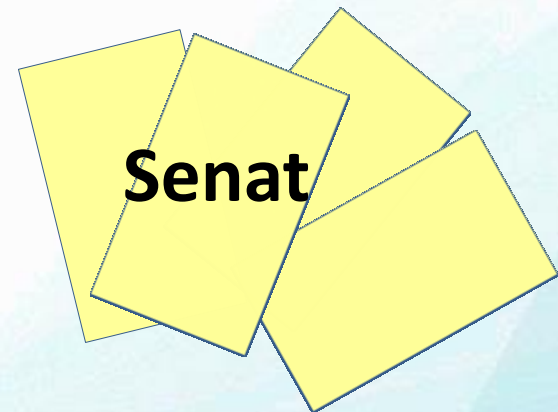

W lokalu wyznaczonym do głosowania korespondencyjnego

W pierwszej kolejności komisja wyjmuje z kopert karty do głosowania i ustala ich liczbę. Odrębnie do SEJMU i do SENATU. Liczby te należy porównać z liczbą wyborców, którzy zagłosowali korespondencyjnie (w oparciu o adnotację w rubryce „Uwagi” spisu wyborów).

Różnica możliwa TYLKO wtedy, gdy koperta na karty była pusta lub gdy w kopercie była tylko jedna z kart – albo do Sejmu albo do Senatu

KOMISJA PRZEGLĄDA WSZYSTKIE KARTY

**WYDZIELA
KARTY CAŁKOWICIE
PRZEDARTE
NA DWIE LUB WIĘCEJ
CZĘŚCI**

**KART CAŁKOWICIE PRZEDARTYCH NA DWIE LUB WIĘCEJ
CZĘŚCI NIE BIERZE SIĘ POD UWAGĘ PRZY OBLICZENIACH**

punkt 9 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

II. USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Komisja stwierdziła, że pieczęcie na urnie pozostały nienaruszone. Po wyjęciu kart z urny Komisja ustaliła na ich podstawie następujące wyniki głosowania:

9	Liczba kart wyjętych z urny			4	0	1
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na karty do głosowania					1

jeżeli liczba kart wyjętych z urny (**pkt 9 protokołu**) pomniejszona o liczbę kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania (**pkt 9a protokołu**) nie jest równa liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania (**pkt 4 protokołu**), wówczas przypuszczalną przyczynę wpisać w

punkcie 16 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

Obliczenia oddzielne dla Sejmu i dla Senatu

**KARTY
CAŁE**

**KARTY
WAŻNE**

**KARTY
NIEWAŻNE***

- inne niż ustalono urzędowo,
- bez pieczęci komisji obwodowej

punkty 10 i 11 WŁAŚCIWEGO protokołu głosowania

II. USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Komisja stwierdziła, że pieczęcie na urnie pozostały nienaruszone. Po wyjęciu kart z urny Komisja ustaliła na ich podstawie następujące wyniki głosowania:

9	Liczba kart wyjętych z urny			4	0	1
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na karty do głosowania					1

Uwaga! Liczba z pkt. 9 pomniejszona o liczbę z pkt. 9a powinna być równa liczbie z pkt. 4.

Dodatkowo liczba z pkt. 9a nie powinna być większa od liczby z pkt. 8e; jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt. 16.

10	Liczba kart nieważnych (<i>innych niż urzędowo ustalone lub nieopatrzonych pieczęcią obwodowej komisji wyborczej</i>)					0
11	Liczba kart ważnych			4	0	1

Uwaga! Suma liczb z pkt. 10 i 11 **musi** być równa liczbie z pkt. 9.

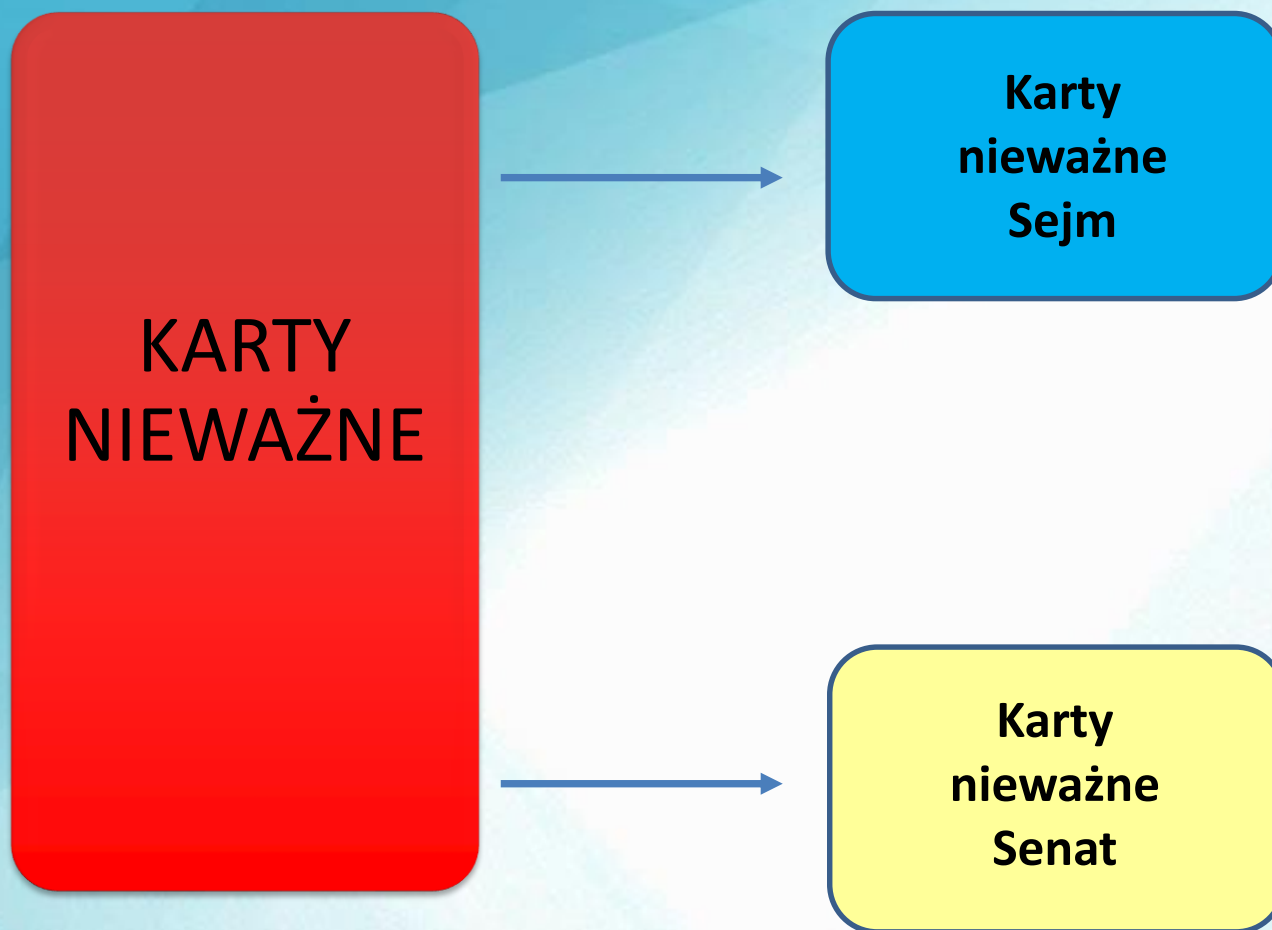
Jeżeli liczba kart nieważnych jest większa niż 0, przypuszczalną przyczynę wpisać w:

punkcie 17 protokołu głosowania

po przeliczeniu, karty nieważne zapakować w odrębne pakiety – opisać je i opieczetować

na czas obliczania wyników głosowania na posłów
karty ważne do Senatu spakować w pakiet tymczasowy

pakiet tymczasowy

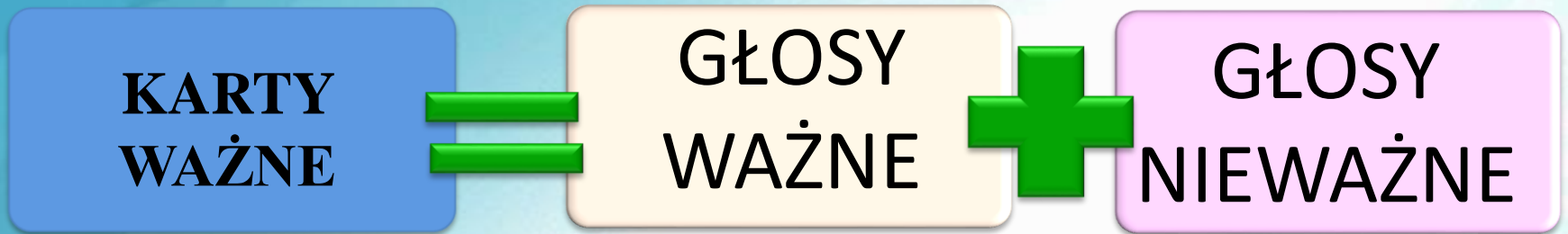
SENAT
karty ważne

ZASADY KWALIFIKOWANIA GŁOSÓW

Obliczenia oddzielne dla Sejmu i dla Senatu

UZNANIA GŁOSU ZA **NIEWAŻNY
KOMISJA DOKONUJE
PO OKAZANIU KARTY
DO GŁOSOWANIA
WSZYSTKIM
CZŁONKOM KOMISJI
UCZESTNICZĄCYM
W USTALANIU WYNIKU
GŁOSOWANIA**

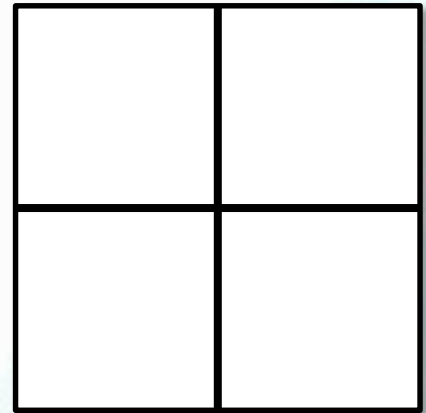
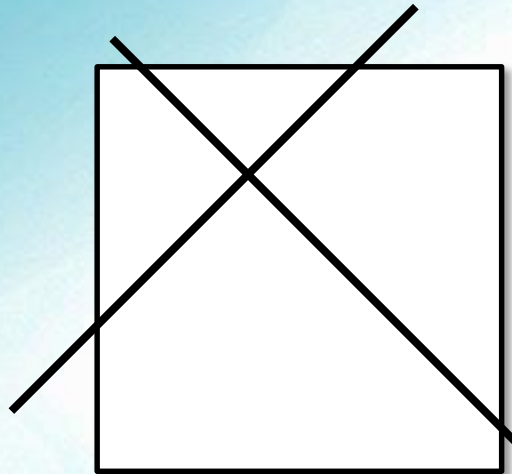
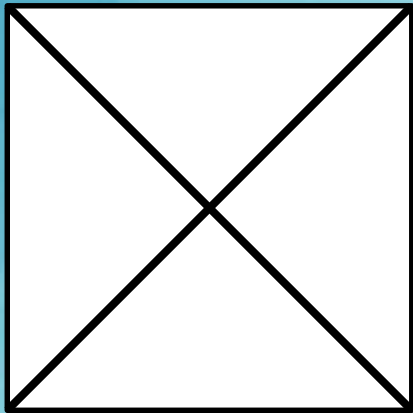

w przypadkach wątpliwych należy przyjmować,
że znakiem „x” postawionym
w kratce są dwie linie przecinające się, których
punkt przecięcia **znajduje się w obrębie kratki**

uznanie czy znak „x” postawiony jest
w kratce, czy poza nią **należy do Komisji!**

GŁOS WAŻNY

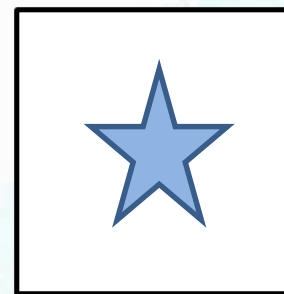
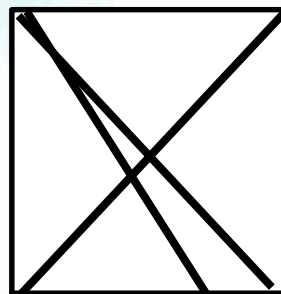
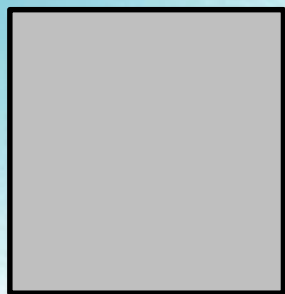
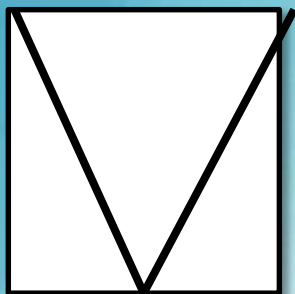
WSZELKIE ZNAKI,
WYKREŚLENIA, PRZEKREŚLENIA,
W TYM RÓWNIEŻ ZNAK „X”
POSTAWIONY POZA OBREMBEM
KRATKI TRAKTUJE SIĘ JAKO
DOPISKI, KTÓRE

**NIE WPŁYWAJĄ
NA WAŻNOŚĆ GŁOSU**

GŁOS NIEWAŻNY

WSZELKIE ZNAKI GRAFICZNE
NANIESIONE W OBREMBIE KRATKI,
W SZCZEGÓLNOŚCI
ZAMAZANIE KRATKI,
PRZEKRĘŚLENIE ZNAKU W KRATCE
ITP. POWODUJE

NIEWAŻNOŚĆ GŁOSU

Sejm

OBLICZNIENIE GŁOSÓW WAŻNYCH I NIEWAŻNYCH

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

INFORMACJA

Niniejsza karta jest wielokartkową kartą do głosowania zawierającą listy kandydatów na posłów. Na karcie tej głosować można tylko na jedną listę, stawiając znak "x" w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów z tej listy, przez co wskazuje się jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu. Postawienie znaku "x" w kratce obok nazwisk kandydatów z różnych list (na więcej niż jednej kartce karty do głosowania) lub niepostawienie znaku "x" w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

Przez znak "x" należy rozumieć dwie przecinające się linie w obrębie kratki.

Spis treści

Listy kandydatów na posłów	Kartka
KW Prawo i Sprawiedliwość	3
KW Platforma Obywatelska RP	4
KW Razem	5
Komitet Wyborczy KORWiN	6
Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe	7
KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni	8
KWW „Kukiz'15”	9
KW Nowoczesna Ryszarda Petru	10
Komitet Wyborczy Wyborców Zbigniewa Stonogi	11

Lista nr 1
KW Prawo i Sprawiedliwość
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01.
- 02.
- 03.
- 04.
- 05.
- 06.
- 07.
- 08.
- 09.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.

Lista nr 10
Komitet Wyborczy Wyborców Zbigniewa Stonogi
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01.
- 02.
- 03.
- 04.
- 05.
- 06.
- 07.
- 08.
- 09.
- 10.
- 11.

PRZYKŁADY KART Z GŁOSAMI WAŻNYMI

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
04. Pppppppppppp Jan
05. Ooooooooooooo Janusz
06. Pppppppppppp Zbigniew
07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
08. Ssssssssssss Halina
09. Jjjjjjjjjjj Antoni
10. Pppppppppppppp Maria
11. Pppppppppppp Ewa

głos
ważny

Lista nr

KW .....

KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
- 04. Pppppppppppp Jan
- 05. Oooooooooooooo Janusz
- 06. Pppppppppppp Zbigniew
- 07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
- 08. Ssssssssssss Halina
- 09. Jjjjjjjjjjj Antoni
- 10. Pppppppppppppp Maria
- 11. Pppppppppppp Ewa

**głos
ważny**

zaliczony
kandydatowi
pod pozycją 1

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKKKKKKKK Tward
- 04. Pppppppppppp Jan
- 05. OOOOOOOOOOOO Janusz
- 06. Pppppppppppp Zbigniew
- 07. WWWWWWWWWWWWW Stanisław
- 08. SSSSSSSSSSSS Halina
- 09. JJJJJJJJJJ Antoni
- 10. Pppppppppppppp Maria
- 11. Pppppppppppppp Ewa

kandydat skreślony

głos
ważny

zaliczony
kandydatowi
pod pozycją 9

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
- 04. Pppppppppppp Jan
- 05. Ooooooooooooo Janusz
- 06. Pppppppppppp Zbigniew
- 07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
- 08. Ssssssssssss Halina
- 09. Jjjjjjjjjjj Antoni
- 10. Pppppppppppppp Maria
- 11. Pppppppppppp Ewa

kandydat skreślony

**głos
ważny**

głos oddany
na listę

nie zalicza się
żadnemu
kandydatowi

Lista nr 1

KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

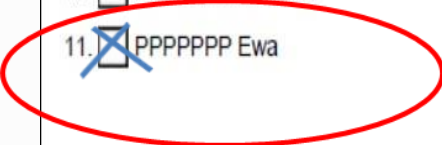
- 01. KKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKK Ryszard
- 04. Pppppppppp Jan
- 05. OOOOOOOOOO Janusz
- 06. Pppppppppp Zbigniew
- 07. WWWWWWWWWWW Stanisław
- 08. SSSSSSSSSS Halina
- 09. JJJJJJJJJJ Antoni
- 10. Pppppppppppp Maria
- 11. Pppppppppppp Ewa

kandydat skreślony

Lista nr 11

KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKK Kmmm
- 02. LLLLLL Paweł
- 03. KKKKK Ryszard
- 04. Pppppppp Jan
- 05. OOOOOO Janusz
- 06. Pppppppp Zbigniew
- 07. WWW Stanisław
- 08. SSSSSSSS Halina
- 09. JJJJJJJJ Antoni
- 10. Pppppppppp Maria
- 11. Pppppppp Ewa

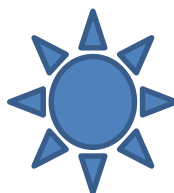

**głos
ważny**

zaliczony kandydatowi
z pozycji 11 na liście Nr 11

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
04. Pppppppppppp Jan
05. Oooooooooooooo Janusz
06. Pppppppppppp Zbigniew
07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
08. Ssssssssssss Halina
09. Jjjjjjjjjj Antoni
10. Pppppppppppppp Maria
11. Pppppppppppp Ewa

**głos
ważny**

PRZYKŁADY KART Z GŁOSAMI NIEWAŻNYMI

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmm
02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
04. Pppppppppppp Jan
05. Ooooooooooooo Janusz
06. Pppppppppppp Zbigniew
07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
08. Ssssssssssss Halina
09. Jjjjjjjjjjj Antoni
10. Pppppppppppppp Maria
11. Pppppppppppppp Ewa

głos
nieważny

Lista nr
KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKKKK Ryszard
- 04. Pppppppppppp Jan
- 05. Ooooooooooooo Janusz
- 06. Pppppppppppp Zbigniew
- 07. Wwwwwwwwwwwww Stanisław
- 08. Ssssssssssss Halina
- 09. Jjjjjjjjjjjj Antoni
- 10. Pppppppppppppp Maria
- 11. Pppppppppppp Ewa

głos
nieważny

Lista nr 1

KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKKKKKKKKKKKK Mmmmmmmmmmmmm
- 02. LLLLLLLLLLLLL Paweł
- 03. KKKKKKKKKKK Ryszard
- 04. Pppppppppp Jan
- 05. OOOOOOOOOOO Janusz
- 06. Pppppppppp Zbigniew
- 07. WWWWWWWWWWW Stanisław
- 08. SSSSSSSSSSS Halina
- 09. JJJJJJJJJ Antoni
- 10. Pppppppppp Maria
- 11. Pppppppppp Ewa

Lista nr 11

KW .....
KANDYDACI NA POSŁÓW

- 01. KKKKK Kmmm
- 02. LLLLLL Paweł
- 03. KKKKK Ryszard
- 04. Ppppppp Jan
- 05. OOOOOO Janusz
- 06. Ppppppp Zbigniew
- 07. WWW Stanisław
- 08. SSSSSSS Halina
- 09. JJJJJJJ Antoni
- 10. Pppppppp Maria
- 11. Ppppppp Ewa

głos
nieważny

punkt 12 protokołu głosowania na listy kandydatów na posłów

głosy nieważne liczy się, według przyczyny nieważności głosu,

12	Liczba głosów nieważnych (z kart ważnych)				1	1
12a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list					6
12b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata z którejkolwiek z list					5
12c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok nazwiska kandydata z listy, której rejestracja została unieważniona (art. 227 § 3 Kodeksu)					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 12a do 12c **musi** być równa lub mniejsza od liczby z pkt 12.

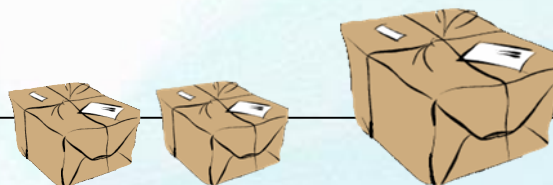
Karty ważne z **głosami nieważnymi** należy zapakować w odrębne pakiety – według przyczyn nieważności głosu – opieczętować je i opisać „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. z powodu .....

.....
(przyczyna nieważności)

.....
(liczba)

Następnie opisane pakiety z głosami nieważnymi według przyczyny nieważności głosu należy zapakować w jeden pakiet i opisać: „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. – .....”.

(liczba)

punkt 13 protokołu głosowania na listy kandydatów na posłów

13	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkie listy kandydatów (z kart ważnych)			3	9	0
----	--	--	--	---	---	---

Uwaga! Suma liczb z pkt. 12 i 13 **musi** być równa liczbie z pkt. 11.

punkt 14 protokołu głosowania na listy kandydatów na posłów

14. Na poszczególne listy kandydatów na posłów i umieszczonych na nich kandydatów na posłów oddano następujące liczby głosów ważnych:

Lista nr ....V.....— .....KWW .....
 (nr listy) (oznaczenie listy nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego)

Liczba głosów ważnych oddanych na listę:				5	0
--	--	--	--	----------	----------

Na poszczególnych kandydatów z tej listy oddano następujące liczby głosów ważnych:

1.	KKKKK Ewa				2	0
2.	LLLLLLLLLLLLL Jan					0
3.	PPPPP Maria					0
4.	WWWWWWWWWWWW Jan					5
5.	AAAAAAAAA Adam					5
6.	BBBBBBBBBBB Irena				1	5
7.	TTTTTTT Ilona					2
8.	UUUUUUUUUU Urszula					2
9.	NNNNNNNNN Nina					1
10.	MMMM Lena					0
Razem					5	0

Uwaga! Suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów z danej listy (rubryka „Razem”) równa się liczbie głosów ważnych oddanych na tę listę. Wyjątek od tej zasady może dotyczyć listy, na której znajduje się nazwisko kandydata skreślonego z listy.

Po sprawdzeniu prawidłowości danych komisja pakuje karty ważne **z głosami ważnymi**:

- w odrębne pakiety według numerów i nazw list,
- na każdym pakiecie umieszcza oznaczenie listy i liczbę oddanych na nią głosów.

Pakiety te należy zapakować w zbiorczy pakiet, opieczętować go i opisać:
„Głosy ważne z kart ważnych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

— .....”
(liczba)

SKREŚLONY KANDYDAT

Jeżeli po wydrukowaniu kart do głosowania
Okręgowa Komisja Wyborcza

skreśliła z listy nazwisko kandydata

wówczas skreślone nazwisko pozostawia się
w protokole, a w miejscu przeznaczonym
na wpisanie głosów wpisuje się XXXXXX

Senat

OBLICZNIENIE GŁOSÓW WAŻNYCH I NIEWAŻNYCH

**WYBORCA MOŻE
GŁOSOWAĆ
WYŁĄCZNIE
NA JEDNEGO
KANDYDATA**

**ZA NIEWAŻNY UZNAJE SIĘ GŁOS GDY
WYBORCA NA KARCIE DO GŁOSOWANIA**

**POSTAWIŁ ZNAK „X” PRZY NAZWISKU
WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KANDYDATA;**

**NIE POSTAWIŁ ZNAKU „X” PRZY NAZWISKU
ŻADNEGO KANDYDATA;**

**POSTAWIŁ ZNAK „X” TYLKO PRZY NAZWISKU
KANDYDATA SKREŚLONEGO**

**PRZYKŁADY KART
Z GŁOSAMI
WAŻNYMI**

KARTA DO GŁOSOWANIA

w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

KANDYDACI NA SENATORA

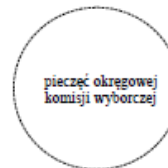
1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

**głos
ważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

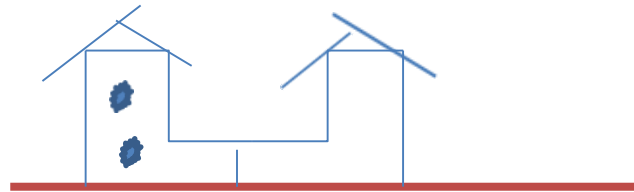

Okręg wyborczy nr 89
Piła

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

KANDYDACI NA SENATORA

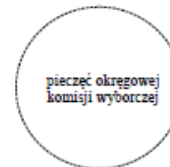
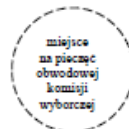
1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

**głos
ważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

KARTA DO GŁOSOWANIA

w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

KANDYDACI NA SENATORA

1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

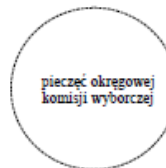
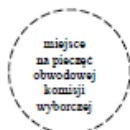

kandydat skreślony

**głos
ważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

**PRZYKŁADY KART
Z GŁOSAMI
NIEWAŻNYMI**

Okręg wyborczy nr 89
Piła

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

KANDYDACI NA SENATORA

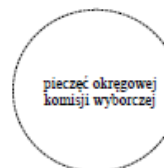
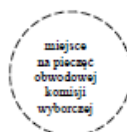
1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

**głos
nieważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

Okręg wyborczy nr 89
Piła

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

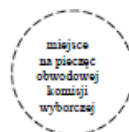
KANDYDACI NA SENATORA

1. AAAAAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

**głos
nieważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

Okręg wyborczy nr 89
Piła

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

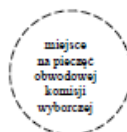
KANDYDACI NA SENATORA

1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

**głos
nieważny**

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

Okręg wyborczy nr 89
Piła

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 25 października 2015 r.

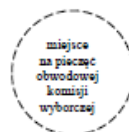
KANDYDACI NA SENATORA

1. AAAAAAAAAA Jan
zgłoszony przez KWW JJJJJJJJJJJJ
2. BBBBBBBB Lucyna
zgłoszony przez KW KKK
3. CCCCCCCC Adam
zgłoszony przez KWW RPR

kandydat skreślony

INFORMACJA

Głosować można na jednego kandydata, stawiając znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata, na którego wyborca głosuje. Postawienie znaku „x” w więcej niż 1 kratce lub nie postawienie znaku „x” w żadnej kratce powoduje nieważność głosu.

**głos
nieważny**

punkt 12 protokołu głosowania na kandydatów na senatorów

głosy nieważne liczy się, według przyczyny nieważności głosu,

12	Liczba głosów nieważnych (<i>z kart ważnych</i>)				1	1
12a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów					6
12b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata					5
12c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok skreślonego nazwiska kandydata					0

Uwaga! Suma liczba z pkt 12a – 12c **musi** być równa lub mniejsza od liczby z pkt 12.

Karty ważne z głosami nieważnymi należy zapakować w odrębne pakiety – według przyczyn nieważności głosu – opieczętować je i opisać „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. z powodu .....

(przyczyna nieważności)

.....
(liczba)

Następnie opisane pakiety z głosami nieważnymi według przyczyny nieważności głosu należy zapakować w jeden pakiet i opisać: „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

– .....”

(liczba)

punkt 13 protokołu głosowania na kandydatów na senatorów

13	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkich kandydatów (z kart ważnych)			3	9	0
Uwaga! Suma liczb z pkt. 12 i 13 musi być równa liczbie z pkt. 11.						

LICZBA GŁOSÓW WAŻNYCH
ODDANYCH
NA WSZYSTKICH KANDYDATÓW
MUSI BYĆ RÓWNA LICZBIE

Z PUNKTU 13 PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

CZYLI LICZBIE GŁOSÓW WAŻNYCH
ODDANYCH ŁĄCZNIE NA
WSZYSTKICH KANDYDATÓW

SKREŚLONY KANDYDAT

Jeżeli po wydrukowaniu kart do głosowania

Okręgowa Komisja Wyborcza

skreśliła nazwisko kandydata

wówczas skreślone nazwisko pozostawia się
w protokole, a w miejscu przeznaczonym
na wpisanie głosów wpisuje się XXXXXX

KOMISJA PAKUJE
KARTY WAŻNE Z GŁOSAMI WAŻNYMI
W PAKIET.

Pakiet opieczętowuje i opisuje
„Głosy ważne z kart ważnych do Senatu

PUNKT III UWAGI I ADNOTACJE
protokołu głosowania do Sejmu i do Senatu

III. UWAGI I ADNOTACJE

15.^{*)} Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt. 3 i 4 a liczbą z pkt. 2; jeżeli różnica nie występuje, wpisać „brak uwag”:

brak uwag

16.^{*)} Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9 pomniejszoną o liczbę z pkt. 9a a liczbą z pkt. 4, a także o przypuszczalnej przyczynie ewentualnej różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9a a liczbą z pkt. 8e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag”:

brak uwag

17.^{*)} Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt. 10 wynosi 0, wpisać „brak uwag”:

brak uwag

18.^{*)} W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „brak zarządzeń”:

brak zarządzeń

19.^{*)} Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania z wymienieniem konkretnych zarzutów^{*)}; jeżeli nie ma, wpisać odpowiednio „brak zarzutów” lub „brak mężów zaufania w obwodzie”:

brak mężów zaufania w obwodzie

20.^{*)} Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków Komisji z wymienieniem konkretnych zarzutów^{*)}; jeżeli nie ma, wpisać „brak zarzutów”:

brak zarzutów

21.^{*)} Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „brak uwag”:

brak uwag

Przy sporządzeniu protokołu obecni byli członkowie Komisji:

1)	..... (nazwisko i imię — imiona, funkcja w Komisji)	..... (podpis)
2)	.....	.....
3)	.....	.....
4)	.....	.....
5)	.....	.....
6)	.....	.....
7)	.....	.....
8)	.....	.....
9)	.....	.....

(pieczęć Komisji)

^{*)} Jeżeli treść dotycząca danego punktu protokołu nie mieści się na formularzu, należy dołączyć ją do protokołu, zaznaczając to w odpowiednim punkcie protokołu.

WOW

Wsparcie Organizacji Wyborów

Projekty protokołów

uwierzytelniona
kodem jednorazowym
przez przewodniczącego

WOW
obsługa informatyczna

transmisja
danych

wydruk protokołów

podpisują wszyscy
członkowie

odczytać na głos
porównując
z brudnopisem

1.

**Projekty
protokołów**

**uwierzytelniona
kodem jednorazowym
przez przewodniczącego**

WOW

**transmisja
danych**

ostrzeżenia

**podpisują wszyscy
członkowie**

**wydruk
raportu
ostrzeżeń**

**wydruk
protokołów**

**komisja analizuje,
wyjaśnia,
ewent.popr awia,**

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA

do Sejmu i do Senatu

(W DWÓCH EGZEMPLARZACH)

- podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy jego sporządzeniu,
- także ci, którzy wnieśli do niego uwagi,
- opatruje się go pieczęcią komisji,
- raport ostrzeżeń (jeżeli został sporządzony) załączyć do protokołu

Kopia protokołu głosowania

- jako kopię można wykorzystać wydruk dodatkowego egzemplarza projektu protokołu głosowania
- kserokopia
- kopie poświadczają za zgodność z oryginałem członkowie komisji obecni przy jej sporządzaniu, parafując każda stronę kopii, opatrując ją pieczęcią
- wywiesić w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu
- w sposób umożliwiający odczytanie także z wózka inwalidzkiego
- niezwłocznie po sporządzeniu

Kopia protokołu głosowania

- ❑ dodatkową kopię protokołu doręcza się pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej w celu weryfikacji danych liczbowych
- ❑ jako dodatkową kopię można wykorzystać wydruk dodatkowego egzemplarza projektu protokołu głosowania

Sposób opisania koperty z protokołem głosowania

„Wybory do Sejmu
Okręg wyborczy nr 38
Obwód głosowania nr 1 Oborniki
Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna,
Oborniki
tel. 61 351 23 06 „

„Wybory do Senatu
Okręg wyborczy nr 89
Obwód głosowania nr 1, Oborniki
Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna,
Oborniki
tel. 61 351 23 06 „

W OSOBNYCH KOPERTACH NALEŻY TAKŻE PRZEKAZAĆ :

(koperty obowiązkowo opisać)

- stanowisko w sprawie uwag wniesionych przez mężów zaufania i członków komisji (o ile zostały wniesione)
- nośnik elektroniczny z zapisanymi danymi z protokołów

PRZED ZAPAKOWANIEM PROTOKOŁÓW OBOWIĄZKOWO SPRAWDZIĆ CZY:

- wypełnione są wszystkie punkty III części protokołu
- wszyscy obecni członkowie podpisali protokół,
- jest odcisk pieczęci komisji
- załączono raport ostrzeżeń, podpisany przez obecnych członków komisji
(*gdy system go wygenerował*)
- każdy z egzemplarzy protokołu głosowania ma ten sam symbol kontrolny –

Sposób dostarczanie protokołów głosowania z obwodowej komisji wyborczej

Sposób dostarczanie protokołów głosowania z obwodowych komisji wyborczych

Sposób dostarczanie protokołów głosowania z obwodowych komisji wyborczych z obszaru miasta Piły

W DEPOZYT DO WÓJTA

PAKIET

**SPIS
WYBORCÓW
Z
AKTAMI
PEŁNOMO-
Cnictw
I
ZAŚWIAD-
CZENIAM
O PRAWIE
DO
GŁOSOWANIA**

**DOKUMENTY
KOMISJI:**
- DRUGI EGZ.
PROTOKOŁU
GŁOSOWANIA
- PROTOKOŁY
Z POSIEDZEŃ
- UCHWAŁY

**PAKIETY
Z KARTAMI
DO
GŁOSOWANIA
(POGRUPO-
WANE)**

- ARKUSZE
POMOCNICZE
- NIEWYKO-
RZYSTANE
FORMULARZE
PROTOKOŁÓW
(TEŻ BŁĘDNE)
- WADLIWE
PROTOKOŁY

**PIECZĘĆ
KOMISJI**

**NAKŁADKI
W
ALFABECIE
BRAILLE'A**

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ
KRAJOWE BIURO WYBORCZE
DELEGATURA W PILE